

**Ρύθμιση της Αγοράς Προϊόντων και
Ανταγωνιστικότητα:
Προς μια Εθνική Πολιτική Ανταγωνισμού και
Ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα**

Γιάννης Κατσουλάκος (ΟΠΑ)
Χρήστος Γκενάκος (ΟΠΑ & Cambridge
University)
Γιώργος Χούπης (Frontier Economics)

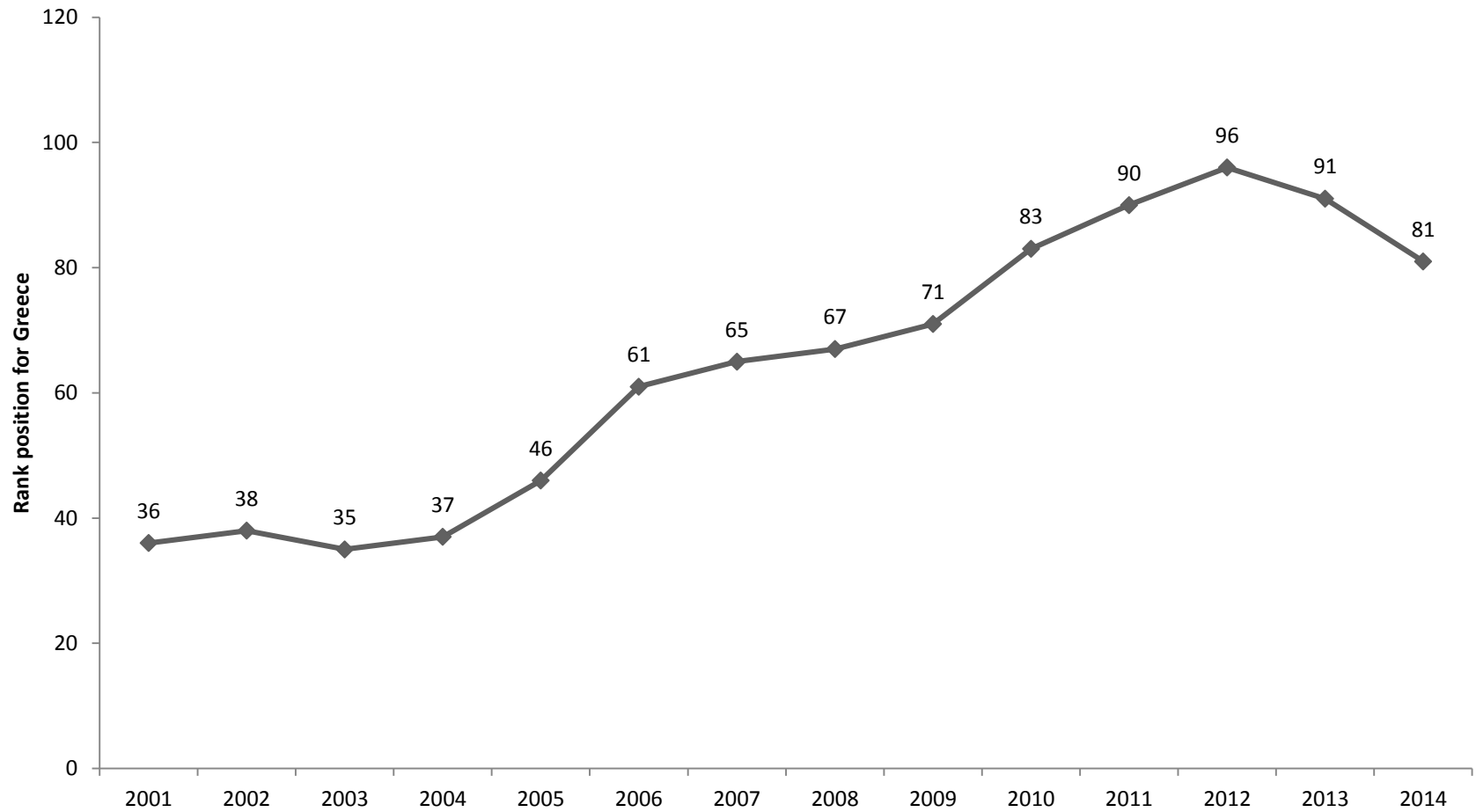
Το διττό πρόβλημα

1. Αναποτελεσματικότητα στην εφαρμογή απαραίτητων ρυθμίσεων - με την μορφή (α) Πολιτικής Ανταγωνισμού (ΠΑ) και (β) Κλαδικής Ρύθμισης (ΚΡ) αγορών με δίκτυα, που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τη λειτουργία πολύ σημαντικών αγορών. Έμφαση σε αγορές τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
1. Υπερβολική και χαμηλής ποιότητας ρύθμιση σε αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, όταν δεν είναι απαραίτητη η ρύθμιση.
 - Ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες της ανταγωνιστικότητας είναι η ποιότητα του συνόλου των κανόνων και των ρυθμίσεων που διέπουν τη λειτουργία των αγορών.
 - Ο λόγος είναι ότι υψηλής ποιότητας ρυθμίσεις, που έχουν σχεδιαστεί σωστά και είναι απαραίτητες, εφαρμόζονται κατάλληλα και επιβάλλονται αποτελεσματικά, προωθούν τον ανταγωνισμό, τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα και δύνανται να κάνουν μια χώρα ανταγωνιστική και ευημερούσα.

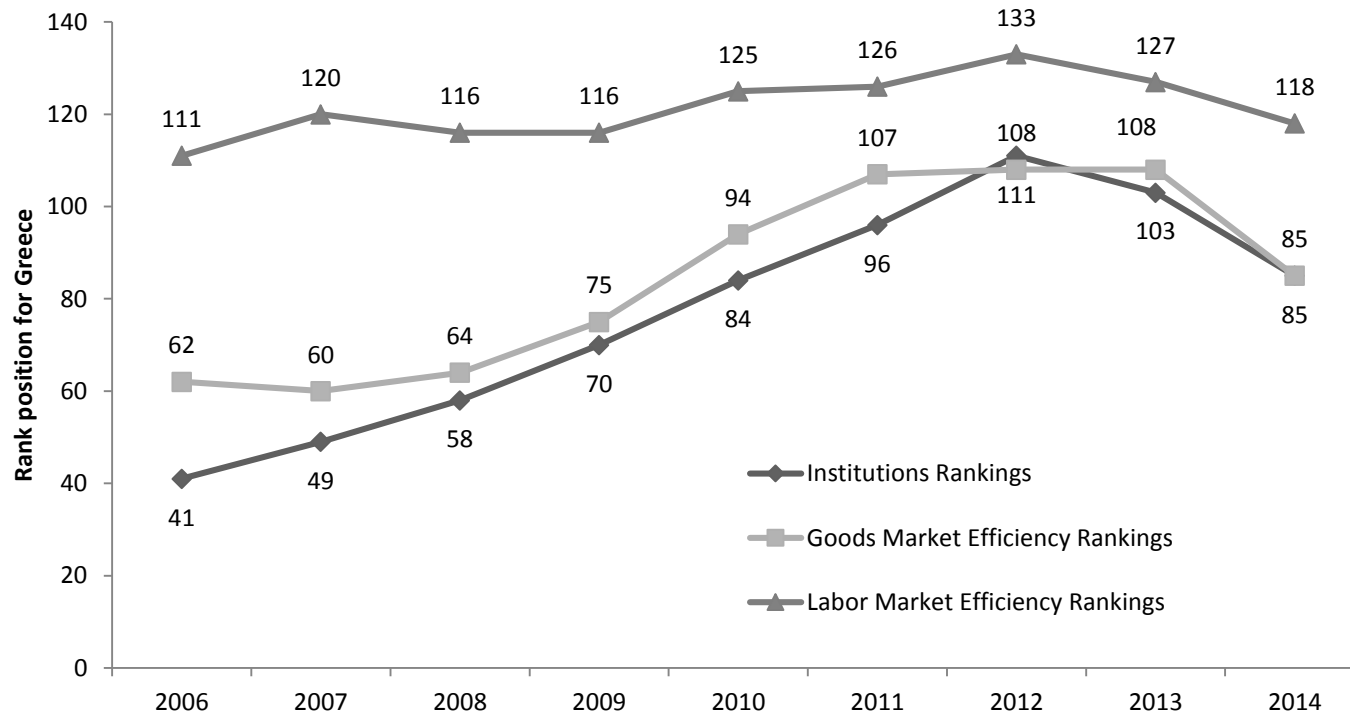
Το διττό πρόβλημα (συν.)

- Οι ελληνικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών είναι οι πιο αυστηρά ρυθμισμένες και η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο Ρυθμιστικό Βάρος μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ.
- Τι δείχνουν τα στοιχεία από τρεις διεθνείς οργανισμούς: το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (World Economic Forum), την Παγκόσμια Τράπεζα και τον ΟΟΣΑ.
- Έκθεση ΟΟΣΑ (2011) - 386 ρυθμίσεις τον μήνα μεταξύ 1995 και 2005!

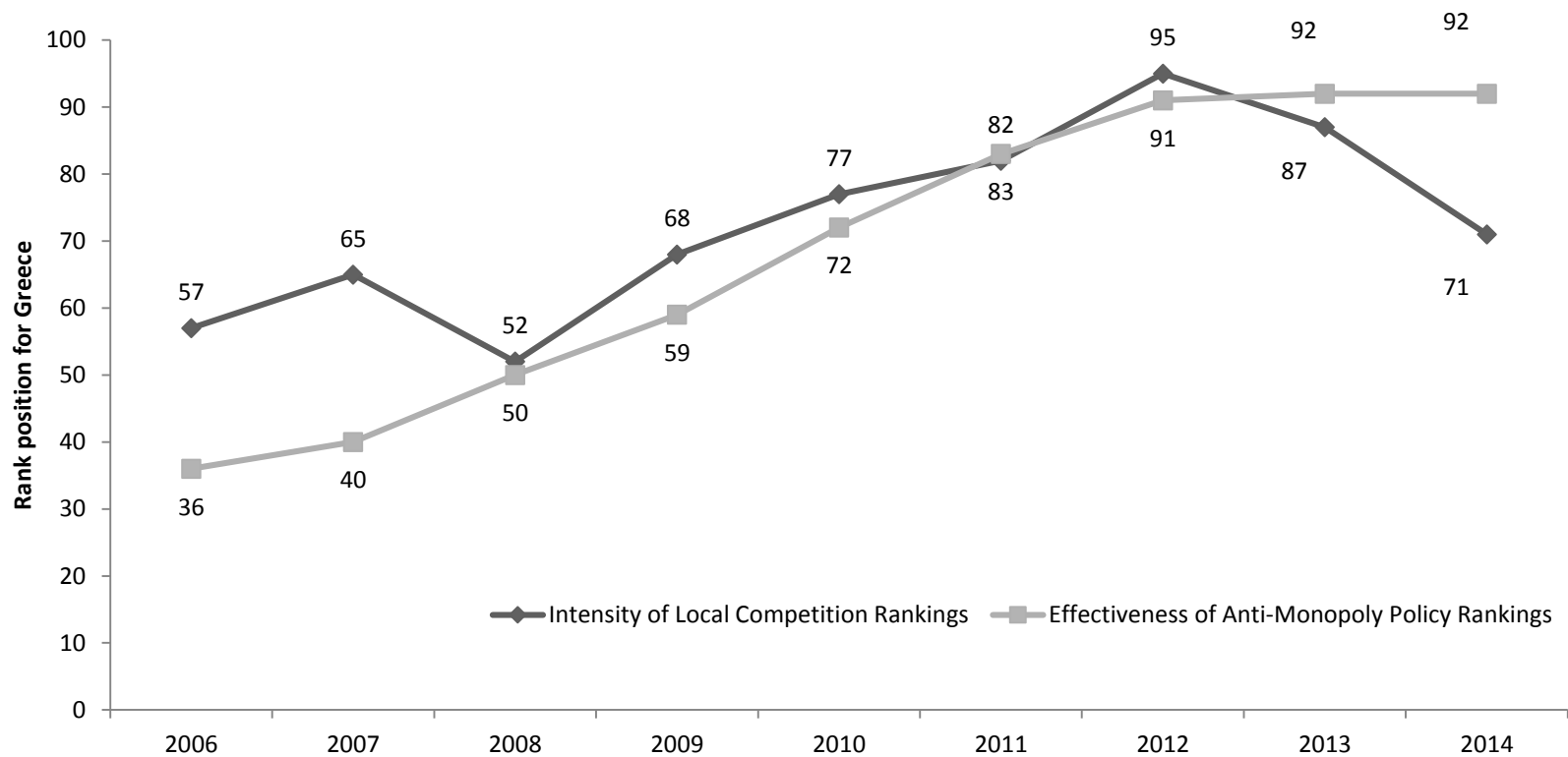
Indices of Competitiveness – World Economic Forum Global Competitiveness Index

Sub-Indices of Competitiveness – World Economic Forum

Sub-Indices of Competitiveness – World Economic Forum

Το διττό πρόβλημα (συν.)

- Η εικόνα που προκύπτει πριν από την κρίση είναι σαφής: υψηλά εμπόδια εισόδου, αυστηρός κρατικός έλεγχος, αναποτελεσματική ΠΑ και ΚΡ, περιοριστική ρύθμιση αγορών προϊόντων: συνεπάγονται μείωση ανταγωνισμού και σταθερή μείωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας (με επιταχυνόμενο ρυθμό από το 2004).
- Ωφέλη από βελτίωση ρυθμιστικού περιβάλλοντος.
- Οι μεταρρυθμίσεις το 2012 και οι αλλαγές στη νομοθεσία φαίνεται να αναστρέφουν αυτές τις αρνητικές τάσεις.
- Ωστόσο, δυστυχώς, οι δείκτες επέστρεψαν στην αρνητική τους τάση το 2015, το 2016 και το 2017.....

Κύριες συστάσεις

- Σχεδιασμός και εφαρμογή μιας Εθνικής Πολιτικής για τον Ανταγωνισμό και την Ανταγωνιστικότητα (ΕΠΑΑ). Η ΕΠΑΑ περιλαμβάνει πολύ περισσότερα από την Πολιτική Ανταγωνισμού με την στενή έννοια. Συγκεκριμένα:
 - Ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση περιπτώσεων όπου η ρύθμιση είναι απαραίτητη.
 - Το κύριο ζήτημα εδώ δεν είναι το νομικό πλαίσιο αυτό καθαυτό αλλά η πιο αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του προς όφελος των καταναλωτών.
 - Μέτρα βελτίωσης της εφαρμογής Πολιτικής Ανταγωνισμού.

Κύριες συστάσεις (συν.)

- Μια αποτελεσματική πολιτική παραγωγής και ελέγχου ρυθμίσεων. Δημιουργία θεσμών - οργανωτικές δομές και δομές λήψης αποφάσεων - που θα προωθούν δράσεις / πολιτικές ώστε να μειωθεί το κοινωνικό κόστος από περιττές και υπερβολικές ρυθμίσεις (που συχνά αποτελούν και την πηγή της διαφθοράς) και θα προχωρήσουν στην κατάργηση ρυθμίσεων ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
- Η ΕΠΑΑ θα πρέπει να μεριμνά για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της κουλτούρας ανταγωνισμού (advocacy).
- Κύριες συστάσεις για αγορά τηλεπικοινωνιών.
- Κύριες συστάσεις για αγορά ενέργειας.

Κύριες συστάσεις (τηλεπικοινωνίες)

- Υψηλή διείδυση (ταχείας) ευρυζωνικότητας (fast/suprefast broadband - SFBB) αρωγός οικονομικής ανάπτυξης και αποτελεσματικής παροχής δημοσίων υπηρεσιών
 - Η ευρυζωνικότητα ιδιαίτερα σημαντική για τουρισμό και υπηρεσίες
- Η Ελλάδα ήδη σε χαμηλή θέση πριν την κρίση. Νέες/ταχύτερες ευρυζωνικές τεχνολογίες χρειάζονται επενδύσεις.
 - Η κρίση επηρέασε αρνητικά το επενδυτικό κλίμα
- Βραχυπρόθεσμα, μέτρα προσωρινής φορολογικής ελάφρυνσης για τόνωση της ζήτησης.
- Μακροπρόθεσμα, πολιτικές με στόχο τη μείωση του ρίσκου
 - Μείωση κόστους επενδύσεων – πχ. κόστος εγκατάστασης δικτύου
 - Διευκόλυνση 'συν-επενδύσεων' διαφορετικών παρόχων

Κύριες συστάσεις (αγορά ενέργειας)

- Μέτρα για τον περιορισμό της κυριαρχίας δημόσιων μονοπωλίων στις αγορές ενέργειας και αύξηση του ανταγωνισμού στην παραγωγή και στις λιανικές αγορές.
 - Δομικά μέτρα: πώληση μονάδων χαμηλού κόστους της ΔΕΗ
 - Άλλα μέτρα (τύπου – NOME) για την εξάλειψη των σημαντικών ασυμμετριών κόστους.
- Βελτίωση της λειτουργίας της χονδρικής αγοράς (mandatory pool)
- Βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου:
 - Εξάλειψη πολλαπλών κέντρων αποφάσεων
 - Αντικατάσταση των “cost-plus” regulatory controls σε τιμές
 - Ενδυνάμωση του κλαδικού ρυθμιστή
 - Προσαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.